

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 137/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] zastúpeného Advokátskou kanceláriou ŠÁŠIK & Partners s. r. o., Sokolská 18, Bratislava, za ktorú koná advokát JUDr. Jaroslav Šášik, pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 9/2016 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Tos 124/2016 z 12. decembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra

(ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 9/2016 (ďalej len „postup okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 124/2016 z 12. decembra 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že uznesením vyšetrovateľa ČVS: KRP-79/1-VYS-NR-2015 z 5. augusta 2015 mu bolo vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a j) Trestného zákona, pričom vzatý do väzby bol na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 2 Tp 135/2015 zo 6. augusta 2015 podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ podal 8. novembra 2016 žiadosť o prepustenie z väzby, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 1 T 9/2016 z 28. novembra 2016 tak, že žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietol, jeho písomný sľub neprijal a ani nevyhovel návrhu na nahradenie väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

O sťažnosti podanej proti uvedenému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú.

Sťažovateľ namieta, že pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby okresný súd nekonal urýchlene a nerozhodol o nej bez meškania, pričom ani sťažovateľ, ani jeho obhajca neboli informovaní, kedy sa bude okresný súd žiadosťou o prepustenie z väzby zaoberať. Celková dĺžka konania na okresnom súde podľa názoru sťažovateľa presiahla dobu 30 dní.

V ďalšom sťažovateľ namieta, že zdôvodnenie jeho ďalšieho väzobného stíhania zo strany okresného súdu v súčasnom štádiu konania je neobhájiteľné a právne neudržateľné. Ďalšie trvanie tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku okresný súd riadne a zákonným spôsobom nezdôvodnil a nevysporiadal sa s tvrdeniami sťažovateľa obsiahnutými v jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Pokiaľ sťažovateľ okresnému súdu vytýkal, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby nerozhodol bez meškania, krajskému súdu naopak vytýka, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu rozhodol príliš rýchlo. Podľa názoru sťažovateľa uvedený postup krajského súdu svedčí o tom, že rozhodovaniu neprikladal vážnosť, pričom obsah namietaného uznesenia je totožný s predchádzajúcim rozhodnutím o väzbe. Krajský súd sa v namietanom uznesení nezaoberal žiadosťou o prepustenie z väzby ani sťažnosťou proti uzneseniu okresného súdu a nevysporiadal sa s námietkami a výhradami sťažovateľa voči jeho ďalšiemu neoprávnenému držaniu vo väzbe. Uznesenie krajského súdu je z uvedeného dôvodu podľa názoru sťažovateľa svojvoľné a arbitrárne.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti takto:

„1. Okresný súd Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1T9/2016 porušil moje základné právo na urýchlené rozhodnutie o žiadosti o prepustenie na slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež moje základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Krajský súd v Nitre svojím uznesením zo dňa 12. decembra 2016, sp. zn. 2Tos 124/2016 porušil moje základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Uznesenie Krajskému súdu v Nitre zo dňa 12. decembra 2016, sp. zn. 2Tos 124/2016, zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Nitre zaviazal k náhrade trov právneho zastúpenia za dva úkony právnych služieb.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s právom na urýchlené rozhodovanie o väzbe postupom okresného súdu

Vo vzťahu k rozhodovaniu sťažovateľa o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu okresným súdom považuje ústavný súd za relevantné tieto časové súvislosti:

- 11. novembra 2016 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu,
- 28. novembra 2016 okresný súd o predmetnej žiadosti sťažovateľa rozhodol tak, že ju zamietol, pričom pred rozhodnutím sťažovateľa vypočul,
- 6. decembra 2016 bolo sťažovateľovi doručené písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu,
- 9. decembra 2016 bol súdny spis predložený krajskému súdu.

Ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti judikoval, že základné právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Právo na súdnu ochranu v súvislosti s periodickým skúmaním dôvodnosti väzby, ako aj právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby sú teda obsiahnuté v čl. 17 ods. 2 ústavy. Nielen ústavný súd, ale aj štrasburské orgány ochrany práv súčasne zdôrazňujú, že rýchlosť preskúmania a rozhodovania o žiadostiach o prepustenie z väzby je nevyhnutné posudzovať a vykladať v závislosti od podmienok a okolností každej konkrétnej veci (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55). Vo svojej judikatúre už ústavný súd vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá

lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napríklad III. ÚS 255/03, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

V danom prípade ústavný súd poukazuje na už uvedené časové súvislosti rozhodovania o väzbe a konštatuje, že postup okresného súdu spĺňa ústavné limity pre urýchlené rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu

Sťažnosť sťažovateľa vo vzťahu k porušeniu označených práv postupom okresného súdu bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Sťažovateľ bol v prvostupňovom konaní v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku oprávnený dovoľávať sa ochrany svojich práv a slobôd v rámci konania o sťažnosti na krajskom súde, ktorému ako súdu odvolaciemu prináleží alebo zrušiť namietané uznesenie okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alebo sám rozhodnúť v súlade s ustanovením § 194 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a uznesenie okresného súdu označeného ako samostatného

porušovateľa označených práv, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uvedenému rozhodnutiu.

3. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu

Ústavný súd v prípadoch namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu uvádza, že musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02). Do obsahu právomoci ústavného súdu teda v zásade nepatrí preskúmať postup (hodnotenie) všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup môže preskúmať len opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov (IV. ÚS 83/03).

Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02).

Na základe posúdenia obsahu odôvodnenia uznesenia krajského súdu možno konštatovať, že svoj právny záver o existencii dôvodov tzv. preventívnej väzby oprel o adekvátnu a preskúmateľnú argumentáciu. Podľa názoru ústavného súdu je toto odôvodnenie ústavnoprávne akceptovateľné, pretože právne závery krajského súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú skutkovým zisteniam, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných pre rozhodovanie o väzobnej otázke.

Vzhľadom na obsahovú spojitosť uznesenia krajského súdu s uznesením okresného súdu podrobil ústavný súd aj uznesenie okresného súdu ústavnoprávnemu prieskumu a konštatuje, že predmetné uznesenie nevybočilo z medzí stanovených označenými článkami ústavy a dohovoru.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa spočívajúcu v rýchlosti konania na krajskom súde, uvedenú námietku považuje ústavný súd za neopodstatnenú. Krajský súd, ktorý o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu rozhodol bez meškania, postupoval vo veci s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, a tento jeho postup nemohol zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného poukazuje ústavný súd na skutočnosť, že napriek kvalifikovanému právnenému zastúpeniu sťažovateľ nepredložil v konaní pred ústavným súdom ani žiadosť o prepustenie z väzby a ani sťažnosť podanú proti uzneseniu okresného súdu napriek tomu, že v konaní pred ústavným súdom uvádzal, že *„odvolací súd sa preukázateľne vôbec nezaoberal novými dôvodmi mojej žiadosti i sťažnosti...“*.

Ústavný súd už v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že je v záujme navrhovateľov, aby k podnetu priložili čo najviac im dostupných dôkazov, a tým ústavný súd presvedčili, že prijatie ich podnetu na konanie vo veci samej má svoje opodstatnenie.

Ústavný súd nie je substituentom navrhovateľov pri zabezpečovaní dôkazov ich tvrdení v podnete, ak si ich navrhovatelia môžu zabezpečiť sami (I. ÚS 35/99).

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd sa už uvedenými námietkami sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2017